

Vi trenger nok folk for å sikre rent vann i springen!

Av Thomas Langeland Jørgensen

Thomas Langeland Jørgensen
Stabsleder kommunikasjon og
samfunnskontakt, Norsk Vann

I denne debattspalten åpner redaksjonskomiteen for innsendte kronikker og andre meningsytringer om vannrelaterte tema som har aktualitet. Formålet er å skape et rom for saklige meningsutvekslinger om aktuelle tema som er relevante for vannforvaltningen, eller oppfølging av tidligere publisert stoff i VANN. Innsende innlegg vurderes i forhold til «Vær Varsom-plakaten» og «Redaktørplakaten».

For å sikre rent og trygt vann til hele Norges befolkning, har kommunene et stort behov for at det utdannes og ansettes nok fagarbeidere og ingeniører på vann, avløp og miljø. Forskning og teknologiutvikling vil også være avgjørende for å sikre utvikling, utbygging og vedlikehold av samfunnskritisk infrastruktur, samt tilpasning til klimaendringene. Om staten ikke klarer å sikre tilstrekkelig vannkompetanse i fremtiden, vil dette ha alvorlige konsekvenser for samfunnet.

Nye tall fra Norsk Vann beregner nødvendige investeringer i vann- og avløpsinfrastrukturen til 320 milliarder kr. fram mot 2040. Og en ny Norsk Vann rapport viser at det trengs 37 nye sivilingeniører, 41 nye ingeniører og ca. 100 nye driftsoperatører (fagarbeidere) hvert eneste år de neste 30 årene for å møte behovet i vannbransjen. Behovet skal dekke utbygging for å overholde myndighetskrav, takle endret klima, befolkningsvekst, ytterligere urbanisering og et allerede eksisterende etterslep for å fornye vann- og avløpsrørene.

Ansvar for høyere utdanning ligger hos regjeringen. Utdanning til fagbrev for driftsoperatører tilhører fylkeskommunene, men de siste

20 årene har en slik utdanning ikke eksistert. Med det store investeringsbehovet som er kartlagt fram til 2040 vil det fremover være behov for økt kapasitet og kompetanse i alle ledd av verdikjeden. Staten må bidra til at det utdannes nok ingeniører/sivilingeniører til arbeidet med

samfunnskritisk infrastruktur som vann og avløp. Dette kan gjøres ved å øke finansieringen per student for ingeniørutdanninger som krever kostbart utstyr, bruk av laboratorium og å bidra til oppbygging av robuste fagmiljøer på flere utdanningsinstitusjoner for å sikre god utdanning i alle landsdeler. Norsk Vann har som bransjeorganisasjon tatt ansvar, og kurset alle som skal jobbe som driftsoperatører ved vannbehandlings- og rensesanlegg.

I Norge er det i dag få utdanningsløp som rendyrker en vannfaglig utdanning for jobb i vannbransjen. NTNU og NMBU er de eneste universitetene som i dag tilbyr masterutdanning innen vann og miljø. I tillegg tilbyr en håndfull høyskoler og universiteter enkelttemner innenfor vann- og miljøteknikk i sine bachelorutdanninger, oftest som en del av byggingeniørstudiet. Bransjen opplever behov for mer robuste vannfaglige utdanningsmiljøer på høyskolene, da

bachelorutdanningen ofte ikke er god nok for å imøtekomme kompetansekravene for en jobb i vannbransjen.

Utdanning av driftspersonell til drift av vannbehandlingsanlegg, avløpsrenseanlegg og ledningsnett er i dag ivaretatt av bransjen selv. Det anbefales å fastsette nasjonale kompetansekrav for personell med ansvar for drikkevannsproduksjon og distribusjon. Men også et minimum av kompetanse eller sertifisering av personell som håndterer avløpsvann som skal tilbake til våre vann og vassdrag. Dette bør staten ta tak i sammen med bransjen. For å løse utfordringene med befolkningsvekst, klimaendringer og vedlikeholdsetterslep, må det ansettes atskillig flere fagfolk på vann- og avløpsområdet i kommunene og andre deler av vannbransjen. Det gjelder blant annet fagarbeidere og ingeniører.